

kes vort lille Land at komme igennem de uhyre Vanskeligheder, der efter al Sandsynlighed vilde foreligge. Naar jeg har nævnt, at der har været Underskud i de 3 tidligere Aar, 1914—17, vil jeg gerne nu sige om disse Underskuds Karakter, at denne er en saadan, at jeg har regnet den reelle Udgift paa § 26 med, og om dette kan man jo altid disputere; Udgifter, der er gaaet til Erhvervelse af Formue eller Afdrag paa Gæld, kunde man jo med nogen Ret regne fra ved en saadan Opgørelse, og saaledes som vor Finanslov er indrettet, er den egentlig indrettet til, at man skal regne dem fra og sige: det er ikke Finansaarets virkelige Udgift, men Staten har dog afdraget saa og saa meget paa Gælden eller erhvervet saa og saa store Aktiver. Jeg har ikke troet, at det var rigtigt at regne dem fra disse Aar, fordi det kom saa overordentlig meget an paa, hvad Staten skulde bruge af Penge, og fordi Statskassen maatte skaffe de Penge, som nødvendigvis skulde gaa med. Naar jeg har regnet med til Udgift de 5 Mill. Kr., som Staten har afdraget aarlig paa Gæld eller den Kapitalanbringelse, som finder Sted for Statsbanerne, Postvæsenet, Havnene o. s. v., regnet den med til Aarets Udgift, saa synes jeg, at jeg har gjort det overordentlig rigeligt op. Jeg kan derfor heller ikke se med nogen virkelig Bedrøvelse, om jeg saa maa sige, paa den Forøgelse af Statsgælden, der er sket. Jeg har ikke villet fremstille det, som om vi levede i en Guldalder. Jeg ved meget vel, at for nogle er det en Guldalder, det kan jeg ogsaa godt indrømme det ærede Medlem. Men det er ganske sikkert en Steinalder for andre i den Forstand, at de faar Stene for Brød. Nej, „Guldalder“ har jeg ikke sagt det var. Men indtil nu er vi kommet bedre igennem, end mange havde troet. Jeg tilstaar, at jeg hører til dem, der ikke havde troet det, og derfor kan jeg ikke se paa Statsgælden — som det ærede Medlem nævnedes efter de Tal, jeg selv har fremført i Folketinget — som paa noget, vi behøver at tage os alt for nær; thi hvis det virkelig skulde lykkes os at føre Danmark finansielt gennem disse meget haarde og trykkende Aar med en noget forøget Statsgæld, men samtidig med at have afdraget paa sin Gæld og med at have erhvervet ikke faa Aktiver, og føre det saaledes igennem, at dog ikke alt for mange har lidt Nød i denne Tid, synes jeg, at vi til en vis Grad kunde være stolte. Men hvorledes er dette kommet?

Jeg har nævnt Eksempler paa, at samtidig med, at vi har paadraget os Statsgæld ved de Laan, vi har maattet optage, har der været en vis stigende Velstand her i Landet, det kan der ikke være nogen Tvivl om. Hvis vi ser hen til de enorme Beløb, der er kommet ind gennem Skatterne, ikke alene gennem Merindkomstskatten, men gennem den ordentlige Formue- og Indkomstskat, viser det, at der her i Landet paa visse Hænder har været Velstand, som har kunnet skabe Staten en saa overordentlig Indtægt. Naar det ærede Medlem nævnedes visse Indsigelser mod de Tal, jeg havde anført som Bevis for Velstand, synes jeg ikke, at det ærede Medlem havde ganske Ret. Jeg havde i Folketinget nævnt de uhyre store Indskud, der den 31. Marts 1917 fandtes i Sparekasser og Banker, og jeg havde gjort opmærksom paa, at dette ikke kunde være en Formueombytning, om jeg saa maa sige, saaledes at Ting, der tidligere havde været ansatte mere fast, nu var blevet til flydende Kapital, og jeg havde ogsaa nævnt Pengenes synkende Værdi, som det ærede 1ste Medlem for 2den Kreds (Piper) mente det nødvendigt at gøre opmærksom paa, men jeg har selv gjort opmærksom paa, at man skulde tage noget Hensyn dertil. Naar det ærede 5te Medlem for 6te Kreds (Jørgen Pedersen) sagde, at man maatte huske paa, at det var, fordi Byggevirksomheder og andre Virksomheder var standset, at Pengene var flydt ind i Sparekasser og Banker, man kunde eller vilde ikke anbringe dem paa anden Vis, saa synes jeg ikke, at det ærede Medlem har Ret, thi indtil den 31. Marts 1917 var Arbejdsløsheden ringe her i Landet, den var endda til Tider ringere end i Aarene før Krigen, saa det kan ikke helt være Grunden. Der maa virkelig være tilflydt Landet en meget betydelig Kapital, det ved vi ogsaa paa anden Maade, vi ved, at Landet har betalt en meget stor Gæld, som det havde i Udlandet, og vi ved, at Landet i Øjeblikket har meget betydelige Tilgodehavender i Udlandet, det viser dog, at Velstanden er stigende.

Overfor hvad jeg har nævnt med Hensyn til Forholdet mellem Gaardmænds, Husmænds og Fiskeres Indtægter i 1903 og 1916, sagde det ærede Medlem, at den højere Skatteindtægt i 1916 kunde skrive sig fra, at Skattemyndighederne nu var mere opmærksomme paa paagældendes virkelige Indtægter og drog dem bedre frem end tidligere. Jeg nævnedes imidlertid ogsaa et andet Aarstal, et Aarstal, som ligger